

ILMOITUS

Raamatun uskonto perustuu historialliseen ilmoitukseen; tämä seikka erottaa sen muista uskonnoista. Jotkin niistä eivät turvaudu lainkaan ilmoitukseen: buddhalaisuus lähtee liikkeelle viisaan ihmisen täysin inhimillisestä valaistumisesta. Toiset esittävät sisältönsä taivaallisena ilmoituksena mutta katsovat sen välittäjäksi legendaarisen tai myyttisen perustajan, kuten hermeettisen gnosiksen tapauksessa Hermes Trismegistoksen. Raamatussa ilmoitus sitä vastoin on historiallisesti tavoitettavissa oleva tosiasia; sen välittäjät tunnetaan, ja heidän sanansa ovat säilyneet joko suoraan tai vankassa traditiossa. Koraanin kohdalla asia olisi samoin. Puhumattakaan niistä *merkeistä, jotka todentavat raamatullisen ilmoituksen, tämä ilmoitus ei perustu yhden ainoan perustajan opetukseen: sen nähdään kehittyvän viidentoista tai kahdenkymmenen vuosisadan ajan, ennen kuin se saavuttaa täyteytensä Kristuksen tapahtumassa, Kristuksessa, joka on ilmoittaja vailla vertaa. Kristitylle uskomisen merkitsee tämän ilmoituksen vastaanottamista: se saapuu ihmisten luo historian välityksellä.

VT. VT.

Miksi siis tämä ilmoitus? Siksi, että Jumala on äärettömästi ihmisen ajatusten ja sanojen yläpuolella (Job 42:3). Hän on salattu Jumala (Jes. 45:15), sitä saavuttamattomampi, kun synty on saanut ihmisen menettämään läheisen suhteensa häneen. Hänen suunnitelmansa on *salaisuus (vrt. Aam. 3:7); hän ohjaa ihmisen askeleita, vaikka tämä ei ymmärrä tietä (Sananl. 20:24). Olemassaolonsa arvoitusten äärellä (vrt. Ps. 73:21 f.) ihminen ei voi itse löytää tarvittavaa valoa. Hänen täytyy kääntyä sen puoleen, ”jolle kuuluvat salatut asiat” (5. Moos. 29:28), jotta tämä paljastaisi hänelle salaisuutensa, joita on mahdoton tunkeutua selvittämään (vrt. Dan. 2:17 f.), ja saisi hänet näkemään kirkkautensa (2. Moos. 33:18). Mutta jo ennen kuin ihminen on kääntynyt hänen puoleensa, Jumala tekee aloitteen ja puhuu hänelle ensin.

I. Miten Jumala ilmoittaa.

1. Arkaaiset menetelmät. Lähi-idässä käytettiin tiettyjä menetelmiä taivaan salaisuuksien selvittämiseksi: ennustamista, enteitä, unia, arvan kysymistä, astrologiaa jne. VT säilytti pitkään jotakin näistä menetelmistä mutta puhdisti ne polyteistisistä tai maagisista kytköksistään (3. Moos. 19:26; 5. Moos. 18:10 f.; 1. Sam. 15:23; 1. Sam. 28:3) ja antoi niille silti tietyn arvon. Myöntyen kansansa epätäydelliseen ajattelutapaan Jumala uskoi ilmoituksensa näiden perinteisten kanavien välitykselle. Papisto kysyy häneltä neuvoa Urimin ja Tummimin välityksellä (4. Moos. 27:21; 5. Moos. 33:8; 1. Sam. 14:41; 1. Sam. 23:10 ff.), ja tämän pohjalta he antavat oraakkeliavastauksia (2. Moos. 18:15 f.; 2. Moos. 33:7–11; Tuom. 18:5 f.). Joosefilla on ”ennustusmalja” (1. Moos. 44:2), ja hän on taitava unien tulkitsija (1. Moos. 40–41). Unien katsotaan näet sisältävän taivaasta saatuja viestejä (1. Moos. 20:3; 1. Moos. 28:12–15; 1. Moos. 31:11 ff.; 1. Moos. 37:5–10), ja näin ajatellaan vielä varsin myöhäiseen aikaan asti (Job 7:13 f.; 1. Sam. 28:6; 1. Kun. 3:5–14); vähitellen kuitenkin erotetaan toisistaan unet, joita Jumala lähettää oikeille profeetoille (4. Moos. 12:6; 5. Moos. 13:2), ja ammattimaisten ennustajien unet (3. Moos. 19:26; 5. Moos. 18:10). Profeetat (Jes. 28:7–13; Jer. 23:25–32) ja viisaat (Saarn. 5:2; Sir. 34:1–6) käyvät taisteluun näitä ennustajia vastaan.

2. Profeetallinen ilmoitus. Profeetat tavallisesti ylittävät nämä menetelmät. Heillä ilmoituksen kokemus ilmenee kahdella tavalla: näkyinä ja Jumalan sanan kuulemisena (vrt. 4. Moos. 23:3, 15). Näyt itsessään jäisivät arvoitukselliseksi; edes profeetta ei voisi *nähdä suoraan jumalallisia todellisuuksia eikä historian tulevaa kulkua. Se, mitä hän näkee, jää symbolien verhoamaksi: ne ovat toisinaan peräisin itämaisten uskontojen yhteisestä aarteistosta (esim. 1. Kun. 22:16; Jes. 6:1 ff.; Hes. 1), toisinaan taas omaperäisesti luotuja (esim. Aam. 7:1–9; Jer. 1:11 ff.; Hes. 9). Joka tapauksessa Jumalan sana tarvitaan näiden symbolisten näkyjen avaimeksi (esim. Jer. 1:14 ff.; Dan. 7:15–18; Dan. 8:15 ff.). Useimmiten Sana tulee profeetoille ilman, että siihen liittyy mitään näkyä, eivätkä he edes kykene sanomaan, millä tavoin se on tullut (esim. 1. Moos. 12:1 f.; Jer. 1:4 f.). Tällainen on perustava kokemus, joka VT:ssa luonnehtii ilmoitusta.

3. Viisauden pohdinta. Toisin kuin profeetat, viisaat eivät esitä oppiaan suoran ilmoituksen tuloksena. Viisaus vetoaa ihmisen pohdintaan, ymmärrykseen ja käsityskykyyn (Sananl. 2:1–5; 8:12–14). Se on kuitenkin Jumalan lahja (Sananl. 2:6), sillä kaikki tieto kumpuaa transsendentista Viisaudesta (Sananl. 8:15; 21:32–36; 9:1–6). Enemminkin: aineisto, jota tämä Jumalan ohjaama pohdinta käsittelee, kuuluu täydellä oikeudella jumalalliseen ilmoitukseen: *luomakunta, joka omalla tavallaan ilmaisee Luojan (vrt. Ps. 19:1; Sir. 43); historia, joka tekee tiet tunnetuiksi (Sir. 44–50, historiallisia kirjoja lukuun ottamatta); *Kirjoitus, joka sisältää jumalallisen *Lain ja profeettojen sanat (Sir. 39:1 ff.). Tällainen viisaus ei siis ole inhimillistä alkuperää; se on itse ilmoituksen muoto, joka jatkaa profeetallista ilmoitustapaa. Sitä ohjaava jumalallinen Viisaus on näet Hengen tavoin transsendentti todellisuus ja Jumalan olemuksen heijastuma (Viis. 7:15–21); siksi sen ihmisille tuoma valo on yliluonnollisen tiedon valo (Viis. 7:25 f.; 8:4–8).

4. Apokalypsi. Aivan VT:n lopussa profetia ja viisaus yhdistyvät apokalyptisessa kirjallisuudessa, joka on määritelmän mukaan jumalallisten salaisuuksien ilmoitusta. Tämä ilmoitus liittyy yhtä lailla Viisauteen (Dan. 2:23; 5:11) kuin Jumalan Henkeen (Dan. 4:5, 15; 5:11, 14). Sen lähteinä voivat olla unet ja näyt, mutta se voi myös perustua

Kirjoitusten mietiskelyyn (Dan. 9:1 ff.). Joka tapauksessa Jumalan sana antaa yliluonnollisen tiedon kautta avaimen näihin uniin, näkyihin ja pyhiin teksteihin.

II. Mitä Jumala ilmoittaa.

Jumalallisen ilmoituksen aihepiiri on aina uskonnollinen. Siihen eivät kuulu kosmologinen sekamelska eivätkä metafysiset spekulatiot, joita useimpien muinaisten uskontojen pyhät kirjat ovat täynnä (kuten Intian Vedat ja gnostilaiset teokset tai jopa eräät juutalaiset apokryfikirjat). Jumala ilmoittaa suunnitelmansa, jotka viitoittavat ihmiselle pelastuksen tien; hän ilmoittaa itsensä, jotta ihminen voisi kohdata hänet.

1. Jumala ilmoittaa suunnitelmansa.

a) Syntynyt syntiseen sukuun, ihminen ei edes tiedä tarkoin, mitä Jumala tahtoo häneltä. Jumala ilmoittaa hänelle siis toimintasääntöjä: hänen sanansa saa opetuksen ja *lain muodon (2. Moos. 20:1 ff.), ja näin ihmisellä on ”ilmoitettuja asioita”, jotka hänen tulee panna täytäntöön (5. Moos. 29:28). Laki saa kaiken arvonsa tästä jumalallisesta alkuperästä, joka irrottaa sen oikeudellisesta tasosta ja tekee siitä uskonnollisten sielujen ilon (vrt. Ps. 119:24, 97 ff.). Samoin Jumalan kansan instituutiot ovat ilmoituksen kohteita: pappeuteen liittyvät instituutiot (4. Moos. 11:10 f.) ja poliittiset instituutiot (1. Sam. 9:17), samoin kuin jumalanpalvelukseen liittyvät instituutiot (2. Moos. 25:40). Vaikka ne ovat luonteeltaan väliaikaisia, kuten Jumalan kansan koko asema VT:ssa, niillä on silti myönteinen merkitys pelastuksen täyttymisen kannalta UT:ssa: ne ovat sen profeetallisia esikuvia.

b) Toiseksi Jumala ilmoittaa kansalleen niiden tapahtumien merkityksen, joita sen on määrä kokea. Nämä tapahtumat muodostavat pelastussuunnitelman näkyvän kudoksen; ne valmistavat sen lopullista toteutumista ja jo ennakoivat sitä. Tässä kaksinaisessa merkityksessä niillä on salattu puolensa, jota ihmissilmä ei voi nähdä; mutta Jumala ”ei tee mitään paljastamatta salaisuuttaan palvelijoilleen, profeetoille” (Aam. 3:7). Historioitsijat, profeetat, psalmistit ja viisaat paneutuvat kilvan tähän historian uskonnolliseen ymmärtämiseen, joka syntyy Jumalan sanan ja Jumalan tahtomien ja ohjaamien tapahtumien kohtaamisesta. Tapahtumat vahvistavat sanan ja johdattavat ihmiset uskoon (Ps. 45:1–6) saadakseen heidät astumaan ennalta päätettyyn suunnitelmaan.

c) Lopuksi Jumala ilmoittaa vähitellen ”viimeisten aikojen” salaisuuden. Hänen sanansa on *lupaus. Tässä merkityksessä se suuntautuu nykyhetken ja jopa lähitulevaisuuden tuolle puolen, kohti hänen pelastussuunnitelmansa päämäärää. Se ilmoittaa Daavidin sukuhaaran tulevaisuuden (2. Sam. 7:4–16), Jerusalemin ja temppelin lopullisen kunnian (Jes. 2:1–4; vrt. Hes. 40–48), kärsivän Palvelijan ennenkuulumattoman tehtävän (Jes. 52:13–53:12) ja niin edelleen. Tämä profeetallisen ilmoituksen piirre antaa ihmisille ennakoivaa tietoa UT:sta, joka on vielä osaksi esikuvien peitossa mutta hahmottelee jo eskatologisen liiton piirteitä.

2. Jumala ilmoittaa myös itsensä sen kautta, mitä hän täällä maan päällä toteuttaa. Jo hänen *luomisansa ilmaisee hänet, hänen viisautensa ja ylimmän valtansa (Job 25:7–8; Sananl. 8:23–31; Sir. 42:15–43:33). Se on kuin kudottu merkeistä, joiden avulla hänet voidaan kuvata vertauskuvallisesti: pilveen verhoutuneena (2. Moos. 13:21), kuin *tuli, joka leimuaa (2. Moos. 3:2; 1. Moos. 15:17), *myrskyssä jylisevänä (2. Moos. 19:16), lempeänä kuin kevyt tuulenvire (1. Kun. 19:12 ff.)... Pakanat havaitsivat nämä merkit, mutta tulkitsivat niitä usein väärin (Viis. 13:1 f.); ilmoitus antaa nyt Jumalan kansalle mahdollisuuden katsella analogian avulla Luoja luotujen suuruudessa ja kauneudessa (Viis. 13:3 ff.).

Jumala ilmoittaa itsensä erityisellä tavalla ennen kaikkea Israelin historian kautta. Hänen tekonsa osoittavat, kuka hän on: pelottava Jumala, joka tuomitsee ja taistelee; armahtava Jumala, joka lohduttaa (Jes. 40:1) ja parantaa; väkevä Jumala, joka vapauttaa ja voittaa... Hänen raamatullinen määritelmänsä (2. Moos. 34:6 f.) ei ole filosofisen pohdiskelun tulos, vaan se perustuu elettyyn kokemukseen. Tämä konkreettinen tunteminen, joka syvenee vuosisatojen kuluessa, määrää, millainen ihmisen asenteen tulee olla häntä kohtaan: uskoa ja luottamusta, pelkoa ja rakkautta. Asenne on monisyinen, ja se oikaisee ja täydentää sitä, jonka uskonnollinen ihminen omaksuisi vaistomaisesti. Jumala on näet Luoja ja Herra, kuningas ja valtiias; mutta Israelia kohtaan hän osoittautuu myös Isäksi ja aviomieheksi. Siksi hänelle kuuluvaa uskonnollista pelkoa tulee sävyttää sydämellinen *hurskaus (Hoos. 6:6), joka voi johtaa mystiseen läheisyyteen.

Voiko sanoa vielä enemmän, ja ilmoittaako Jumala VT:ssa olemuksensa sisimmän salaisuuden? Tässä astumme sanoin kuvaamattoman alueelle. VT:ssa tunnetaan Jahven *Enkelin salaperäisiä ilmestymisiä, joissa näkymätön Jumala saa ikään kuin aistein havaittavan muodon (1. Moos. 16:7; 1. Moos. 21; 1. Moos. 17; 1. Moos. 31:11; Tuom. 2:1). Siinä tunnetaan Abrahamin, Mooseksen, Elian, Mikaja, Jimlan pojan, Jesajan, Hesekielin, Sakarjan ja muiden näkyjä... Jumalan *kunnia verhoutuu kuitenkin aina vertauskuviin: tulen ja myrskyn kaltaisiin kosmisiin vertauskuviin, jumalallista kuninkuutta kuvaaviin vertauskuviin (1. Kun. 22:19; Jes. 6:1 ff.) ja Babylonian taiteesta saatuihin vertauskuviin (Hes. 1). Joka tapauksessa Jahvea itseään ei koskaan kuvailla (vrt. Hes. 1:27 f.); hänen *kasvojaan ei koskaan nähdä (2. Moos. 33:20), ei edes Mooseksen, joka puhuu hänelle ”suusta suuhun” (2. Moos. 33:11; 4. Moos. 12:8). Ihmiset peittävät vaistomaisesti kasvonsa, jotteivät kiinnittäisi katsettaan häneen (2. Moos. 3:6; 1. Kun. 19:9 f.). Moosekselle hän suo ylimmän ilmoituksen: hän ilmoittaa tälle *Nimensä (2. Moos. 3:14). Tämä kuitenkin jättää hänen olemuksensa salaisuuden koskemattomaksi, sillä hänen vastauksensa — ”Minä olen se, joka on” tai ”Minä

olen se, joka minä olen” – voidaan tulkita salaisuuden ilmaukseksi. Israel ei saa Jumalansa Nimeä omistukseensa niin, että voisi saada hänet valtaansa, kuten ympäröivät pakanat saattoivat saada omat jumalansa valtaansa. Näin Jumala pysyy ehdottoman transsendenttisenä ja antaa silti ihmisille mahdollisuuden lähestyä konkreettisesti hänen salaisuuttaan. Vaikka ihmiset eivät vielä pääse hänen olemuksensa sisimpään, hänen *Sanansa ja hänen *Viisautensa vaikutus jo valaisee heitä; hänen *Henkensä pyhittää heidät. ”Viimeisinä aikoina” hän tekee enemmän. Silloin ”hänen *kunniansa tulee ilmi, ja kaikki liha saa nähdä sen” (Jes. 40:5; Jes. 52:8; Jes. 60:1). Tämä on ylin ilmoitus, jonka toteutumistapaa ei määritellä ennalta. Vasta tapahtuma osoittaa, miten sen on määrä toteutua.

UT. UT.

VT:ssa alkanut ilmoitus saa päätöksensä UT:ssa. Sen sijaan, että se välittyisi monien välikäsien kautta, se keskittyy nyt *Jeesukseen Kristukseen, joka on sekä sen tekijä että kohde. Siinä on erotettava kolme vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa Jeesus itse antaa sen apostoleilleen. Toisessa apostolit ja sitten Kirkko Pyhän Hengen johdolla välittävät sen ihmisille. Kolmannessa vaiheessa se saavuttaa lopullisen täyttymyksensä, kun Jumalan salaisuuden suora näkeminen tulee ihmisillä uskon kautta saatavan tiedon tilalle. Näiden peräkkäisten vaiheiden luonnehtimiseksi UT käyttää monipuolista sanastoa: ilmoittaa (apokalypto), tehdä ilmeiseksi (phaneroo), tehdä tunnetuksi (gnorizo), tuoda valoon (photizo), selittää (exegeomai), näyttää (deiknymi) tai yksinkertaisesti sanoa; ja apostolit profetoivat (kerysso) ja opettavat (didasko) tätä ilmoitusta, joka nyt on *Sana, *Evangeliumi, uskon *salaisuus. Kaikki nämä teemat esiintyvät UT:n eri kirjoituskokoelmissa.

I. Synoptikot ja Apostolien teot.

1. Jeesuksen Kristuksen ilmoitus.

a). Ilmoitus tapahtumien kautta. VT:ssakin Jumalan suunnitelman tunteminen pysyi hämärän peitossa; sen lopullisesta täyttymyksestä, vaikka se oli luvattu, puhuttiin vain vertauskuvin. Nyt lupauksen verhot repäisee ja sen monitulkintaisuuden hälventää Kristuksen tapahtuma. Jeesuksen historiallinen kohtalo, jonka kruunaavat hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa, tekee näet tunnetuksi tämän lupauksen todellisen sisällön toteuttamalla sen todellisuudessa.

b). Ilmoitus sanojen välityksellä. Ilmoitus tapahtumien välityksellä jäisi kuitenkin käsittämättä, ellei Jeesus sanoillaan selittäisi tekojensa ja elämänsä merkitystä. Valtakunnan *vertauksissa* hän ”kuuluttaa asiat, jotka ovat olleet kätkeytyinä maailman luomisesta asti” (Matt. 13:35); kansalle hän vielä verhoaa opetuksensa vertauskuviin, mutta selittää opetuslapsilleen selvin sanoin tämän Valtakunnan *salaisuuden* (Mark. 4:11 rinnakk.), joka on Jumalan suunnitelman päämäärä. Samoin hän paljastaa heille Kirjoitusten kätkeytyksen merkityksen osoittaessaan, että Ihmisen Pojan täytyy kärsiä, tulla surmatuksi ja nousta kuolleista kolmantena päivänä (Matt. 16:21 rinnakk.). Hänen ansiostaan ilmoitus kulkee siis kohti täyteyttään: ”Mikään ei ole verhottu, ellei sen ole määrä tulla ilmi, eikä mikään kätkeyty, ellei sen ole määrä tulla tunnetuksi” (Mark. 4:22 rinnakk.).

c). Ilmoitus Jeesuksen persoonan välityksellä. Jeesuksen sanojen ja hänen elämänsä tapahtumien tuolla puolen ihmiset pääsevät hänen olemuksensa salaperäiseen keskukseen: juuri siellä he lopulta löytävät Jumalan ilmoituksen. Jeesus ei ainoastaan sisällä itsessään Valtakuntaa ja pelastusta, jota hän julistaa, vaan hän on Jumalan elävä ilmoitus. Elävänä *Jumalan Poikana* hän (Matt. 16:16) yksin tuntee Isän ja voi ilmoittaa hänet (Matt. 11:27 rinnakk.). Hänen persoonansa salaisuus sitä vastoin jää *lihan* ja veren ulottumattomiin: sitä on mahdoton tunkeutua tutkimaan ilman Isän ilmoitusta (Matt. 16:17), joka evätään viisailta ja taitavilta mutta annetaan vähäisille (Matt. 11:25 rinnakk.). Nämä Pojan ja *Isän* läheiset suhteet, joita VT ei tuntenut, muodostavat Jeesuksen tuoman ilmoituksen huipentuman. Silti Pojan salaisuus verhoutuu vaatimattomaan hahmoon: kärsimään kutsutun *Ihmisen Pojan* hahmoon (Mark. 8:31 ff. rinnakk.). Jeesus ei edes ylösnousemuksensa jälkeen ilmesty maailmalle kirkkautensa täyteydessä.

2. Välitetty ilmoitus.

a). Ilmoitus Kirkossa. Jeesuksen teot ja sanat olivat suoraan tiedossa vain harvoilla ihmisillä. Vielä harvemmat uskoivat häneen ja tulivat hänen opetuslapsikseen. Hänen tuomansa ilmoitus oli kuitenkin tarkoitettu koko maailmalle. Siksi Jeesus uskoo sen apostoleilleen ja antaa heidän *tehtäväkseen* välittää sen muille ihmisille (vrt. jo Matt. 10:26 f.); he menevät kaikkeen maailmaan julistamaan evankeliumia kaikille *kansoille* (Matt. 28:19; Mark. 16:15). Siksi tarvittiin kahdenlaisia todistajia niiden *ilmestymisten* ansiosta, joista he pääsivät osallisiksi (Ap. t. 1:8). Ei ainoastaan siinä mielessä, että nähtyään hänet omin silmin ja kuultuaan hänen sanansa he voivat kertoa täsmällisesti, mitä hän oli sanonut ja tehnyt (vrt. Luuk. 1:2), vaan myös siinä mielessä, että Jeesus vahvistaa heidän todistuksensa: ”Joka kuuntelee teitä, kuuntelee minua” (Luuk. 10:16). Apostolien teot osoittaa, kuinka näiden todistajien ansiosta Jeesuksen Kristuksen ilmoitus juurtui koko maailman historiaan. Siinä nähdään, kuinka sana leviää Jerusalemita maan ääriin. Konkreettinen hahmotelma, joka ennakoii Kirkon toimintaa, apostolien toiminnan jatkoa helluntaista aikojen loppuun.

b). Ilmoitus ja Pyhän Hengen toiminta. Apostolien teot osoittaa lisäksi, kuinka läheisessä yhteydessä ilmoituksen välittäminen Kirkossa ja Pyhän Hengen toiminta täällä maan päällä ovat. Helluntaipäivästä lähtien

Henki annetaan, ja juuri hän takaa apostolisen todistuksen pätevyyden (Ap. t. 1:8; Ap. t. 2:1–21). Hänen valossaan apostolit havaitsivat samalla sekä Kirjoitusten koko merkityksen että Jeesuksen olemassaolon merkityksen, ja tästä lähtien heidän todistuksensa koskee näitä molempia (vrt. Ap. t. 2:22–41). Kun ilmoitus on näin saatettu ihmisten tietoon, ne heistä, jotka ovat kuuliaisia Hengelle, ottavat sen vastaan uskossa ja astuvat *kasteensa* kautta pelastuksen tielle (Ap. t. 2:41–47).

3. Kohti täydellistä ilmoitusta. Jeesuksen antama ja hänen apostoliensa ja Kirkkonsa välittämä ilmoitus on yhä epätäydellinen, sillä jumalalliset todellisuudet verhoutuvat siinä merkkien taakse. Se kuitenkin ennakoii täydellistä ilmoitusta, joka toteutuu historian lopussa. Silloin Ihmisen Poika ilmestyy kirkkaudessaan (Luuk. 17:30; vrt. Mark. 13:26), ja ihmiset siirtyvät ”nykyisestä maailmasta tulevaan maailmaan”.

II. Apostoliset kirjeet.

1. Jeesuksen Kristuksen ilmoitus.

a). Pelastuksen ilmoitus. Vaikka viittaukset Jeesuksen sanoihin ovat apostolisissa kirjeissä harvinaisia, Kristuksen tapahtuma ja erityisesti hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa ovat niissä sitä vastoin keskeisellä sijalla. Tässä tapahtumassa ilmoitettiin Israelille muinoin luvattu *pelastus. Kristus, *Jumalan Karitsa, on tullut julki viimeisinä aikoina meidän tähtemme (1. Piet. 1:20). Hänet on tuotu julki kerran kaikkiaan, jotta hän tekisi uhrillaan synnin tyhjäksi (Hepr. 9:26). Pelastajamme Kristuksen Jeesuksen ilmestymisessä tuli ilmi Jumalan *armo (2. Tim. 1:10). Hänessä tuli ilmi Jumalan pelastava *vanhurskaus, josta Laki ja *profeetat olivat todistaneet (Room. 3:21; vrt. Room. 1:17). Hänessä paljastui muinoin eläneiltä sukupolvilta kätkeyty *salaisuus (Room. 16:25; Kol. 1:26; 1. Tim. 3:16); Jumala on tehnyt sen meille tunnetuksi (Ef. 1:9), samoin kuin hän on ilmoittanut sen myös Hallituksille ja Valloille (Ef. 3:10). Tämä salaisuus on pelastussuunnitelman viimeinen salaisuus.

b). Jumalan salaisuuden ilmoitus. Pelastuksen salaisuuden tuolla puolenkin Kristuksessa ilmoittaa meille itsensä Jumalan olemus. Luominen oli hänen näkymättömien täydellisyyksiensä ensimmäinen ilmentymä, joka kuitenkin pian pyyhkiytyi syntisten ihmisten mielistä (Room. 1:19 ff.). Sitten VT oli tuonut ilmoituksen hänen kunniastaan, joskin vielä osittaisen. Lopulta ”Jumala on antanut *kirkkautensa tuntemisen loistaa Kristuksen Jeesuksen kasvoilta” (2. Kor. 4:6), täyttäen Jesajan profeettallisen sanan (Jes. 40:5). Tässä on Kristuksen ilmoituksen syvä merkitys, hänen teoissaan ja persoonassaan.

2. Välitetty ilmoitus. Apostolit eivät ymmärtäneet tätä kaikkea omin neuvoin, vaan sisäisen ilmoituksen ansiosta, joka antoi heille siihen ymmärryksen (vrt. Matt. 16:17). Paavali sai evankeliuminsa Jeesuksen Kristuksen ilmoituksena, kun Jumala näki hyväksi ilmoittaa Poikansa hänessä (Gal. 1:12, 16). Henki, joka tutkii Jumalan syvyyksiä, ilmoitti hänelle *ristin merkityksen: se on todellista viisautta (1. Kor. 2:10). Ilmoituksen kautta Kristuksen salaisuus tehtiin hänelle tunnetuksi, niin kuin kaikille apostoleille ja profeetoille Hengessä (Ef. 3:3 ff.). Siksi apostolin evankeliumi ei ole ihmisen mukainen (Gal. 1:11): se on Jumalan oman *sanan kaiku, ”jumalallinen voima uskovien pelastukseksi” (Room. 1:16). Ilmoittaessaan evankeliumin salaisuuden Paavali tuo kaikkien nähtäväksi tämän salaisuuden taloudenhoidon, joka oli ennen kätkeyty ja on nyt ilmoitettu (Ef. 6:19; Ef. 3:9 f.). Apostolin sanan merkitys on tämä: se välittää ihmisille jumalallisen ilmoituksen johdattaakseen heidät *uskoon, joka takaa heille pelastuksen.

3. Kohti täydellistä ilmoitusta. Uskon aikakausi kestää kuitenkin vain jonkin aikaa. Sen perustana on ”Jumalan, meidän Vapahtajamme, rakkauden ilmestyminen” Jeesuksen maallisessa elämässä (Tit. 3:4). Se jatkuu, vaikka Jeesus on jo astunut kirkkauteen. Se päättyy, kun suuri Jumalamme ja Vapahtajamme, Kristus Jeesus, ilmestyy kirkkaudessaan, hän, ”meidän toivomme” (Tit. 2:13; vrt. Luuk. 17:30). Tämä Jeesuksen lopullinen ilmoitus (1. Piet. 1:7, 13), tämä paimenten Paimenen ilmestyminen (1. Piet. 5:4), on kristillisen toivon kohteena (2. Tess. 1:7; 1. Kor. 1:7; vrt. Tit. 2:13). Kun Kristus, meidän elämämme, ilmestyy, mekin ilmestymme hänen kanssaan kirkkaudessa (Kol. 3:4). Koko luomakunta kaipaa rakkaudella tätä Jumalan lasten eskatologista ilmoitusta (Room. 8:19–23). Se on salaperäinen, kuvaamaton tapahtuma, jonka jälkeen suora näkeminen tulee uskon tilalle (1. Kor. 13:12; 2. Kor. 5:7).

III. Johanneksen evankeliumi ja kirjeet.

Johanneksen sanastossa ilmoituksen teemaa ilmaistaan ennen kaikkea verbillä ”tuoda ilmi” (phaneroo), mutta ajatus tulee esiin kaikkialla teksteissä.

1. Jeesuksen Kristuksen ilmoitus.

a). Jeesuksen aistittava ilmeneminen. Ilmoituksen keskuksessa on Jeesuksen persoona: hän on *Jumalan Poika, joka tuli lihaksi. Johannes Kastaja oli todistanut, ”jotta hänet tuotaisiin ilmi Israelille” (Joh. 1:31). Hänet todella ”tuotiin ilmi” (1. Joh. 3:5, 8), toisin sanoen hänestä tuli aistihavainnon kohde. Tämä ei ollut maailman silmissä loistava ilmeneminen, jollaisen hänen veljensä olisivat toivoneet (Joh. 7:4), vaan miltei salainen ja paradoksaalinen ilmeneminen, joka huipentui korottamiseen *ristille (Joh. 12:32), sillä sen tarkoituksena oli ennen kaikkea ottaa pois synty ja tuhota Paholaisen teot (1. Joh. 3:5, 8). Vasta ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus ilmestyi kirkkaudessa, ja silloinkin hän ilmestyi vain opetuslapsilleen (Joh. 21:14).

b). Jumalan ilmeneminen Jeesuksessa Kristuksessa. Jeesuksen aistittavalla ilmenemisellä oli ylimaallinen merkitys: se oli Jumalan ylin ilmoitus. Ilmoitus Jeesuksen sanoissa: hän, joka Poikana on nähnyt Jumalan, selitti

Jumalan ihmisille (Joh. 1:18), ensin verhottuja sanoja käyttäen, sitten lähtönsä edellä selvästi ja vertauskuvitta (Joh. 16:29). Ilmoitus tekojen kautta: hänen *ihmeensä olivat *merkkejä, joiden välityksellä hän ilmaisi kirkkautensa, jotta häneen uskottaisiin (Joh. 2:11), sillä tämä kirkkaus oli se, jonka hän sai Isältä ainoana Poikana (Joh. 1:14). Näin hän ilmoitti tätä kaksinkertaista tietä ihmisille Jumalan *nimen (Joh. 17:6), toisin sanoen hänen olemisensa salaisuuden, ja kruunasi siten koko VT:n ilmoituksen (vrt. Joh. 1:17). Evankelista, joka on nähnyt, kuullut ja koskettanut elämän Sanaa (1. Joh. 1:1), tiivistää näin kokemuksensa merkityksen: Jeesuksessa elämä tuli ilmi (1. Joh. 1:2), Jeesuksessa tuli ilmi Jumalan *rakkaus meitä kohtaan (1. Joh. 4:9).

2. Ilmoituksen välittäminen. Jeesuksen Kristuksen ilmoitus ei saavuttanut kaikkia ihmisiä. Eivät ainoastaan siksi, että vain harvat tunsivat hänet, vaan ennen kaikkea siksi, että sen vastaanottaminen edellytti sisäistä *armoa: ”Kukaan ei tule minun luokseni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, vedä häntä puoleensa” (Joh. 6:44). Harvat ovat niitä, jotka ”ovat ottaneet vastaan Isän opetuksen” (Joh. 6:45); monet pakenevat valoa ja pitävät enemmän pimeydestä (Joh. 3:19 ff.), koska he kuuluvat *maailmaan eivätkä ole Jumalasta. Jeesus ilmoitti siis Isän nimen vain niille, jotka Isä itse oli ottanut pois maailmasta antaakseen heidät hänelle (Joh. 17:6).

Mutta näille hän uskoi *lähetystehtävän: todistaa hänen puolestaan. Vaikea tehtävä, joka vaatii syvällistä ymmärrystä siitä, mitä Jeesus on sanonut ja tehnyt. Siksi hän lähettää lähtönsä jälkeen heille Pyhän Hengen ohjaamaan heitä koko totuuteen. *Puolustajan avulla apostolinen todistus tekee Jeesuksen Kristuksen ilmoituksen tunnetuksi kaikille ihmisille, jotta he uskoisivat ja saisivat elämän: ”Elämä on tullut näkyviin; me olemme nähneet sen ja todistamme siitä” (1. Joh. 1:2); ”olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa, maailman Pelastajan” (1. Joh. 4:14). Kun jokainen ihminen ottaa tämän todistuksen vastaan, hän voi ensimmäisten todistajien tavoin ”päästä *yhteyteen Isän ja hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen kanssa” (1. Joh. 1:3).

3. Kohti täydellistä ilmoitusta. Lihaksi tulleen Sanan salaisuuden kautta jumalallista kunniaa katsellaan yhä vain *uskossa. Ihminen ”pysyy Jumalassa”, mutta ei ole vielä saavuttanut päämäärää. ”Jo nyt olemme Jumalan lapsia, mutta sitä, mitä meistä tulee, ei ole vielä ilmoitettu.” Tulee päivä, jolloin Kristus ilmestyy kunniaassa, tullessaan; silloin myös me ilmestymme hänen kanssaan, ja ”tulemme Jumalan kaltaisiksi, koska näemme hänet sellaisena kuin hän on”. Tällainen on kristillisen toivon kohde.

IV. Ilmestyskirja.

Johanneksen Ilmestyskirja on jo määritelmänsä mukaan ilmoitus (Ilm. 1:1). Se ei enää keskity Jeesuksen maalliseen elämään vaan suuntautuu kohti hänen lopullista ilmestymistään, jonka ennusmerkit sisältyvät Kirkon ja koko maailman historiaan. Kristillisenä profetiana (Ilm. 1:3) se edellyttää tunnetuksi ilmoituksen pelastuksesta, jonka Kristus on tuonut ristillä ja ylösnousemuksellaan. Tässä valossa näkijä tulkitsee uudelleen vanhoja profeetallisia Kirjoituksia (vrt. Ilm. 5:1; Ilm. 10:8 ff.). Kun hän nyt tuntee niiden avaimen, hän käyttää niitä tuodakseen esiin Kristuksen salaisuuden kaikessa laajuudessaan: hänen syntymästään (Ilm. 12:5) ja uhristaan ristillä (Ilm. 1:18; Ilm. 5:6) aina hänen tulemuksensa kunniaassa (Ilm. 19:11–16). Hänen todistuksensa olennainen sisältö koskee tätä viimeksi mainittua, Kristuksen tulemistä, jota Kirkko kaipaava (Ilm. 22:17).

Näin hänen kirjansa syntyy kahden yhtä luotettavan jumalallisen ilmoituksen kohtaamisesta: toisen, jonka Kirjoitukset tiivistävät, ja Kristuksen ilmoituksen, jonka Kristus on täyttänyt. Näkijä valaisee toista toisella, näitä kahta uskon tiedon lähdeä, ja tuo niihin vielä viimeisen täydennyksen. Hänen ansiostaan Kirkko voi nähdä selvästi historiallisen kohtalonsa: siinä *vaino toimii paradoksaalisesti välineenä Jumalan *voitolle maailmasta ja saatanasta. Koettelemuksensa keskellä kristityt katselevat jo uskossa taivaallista Jerusalemiä ja odottavat, että se tulisi heille täysin ilmi. Näin Jeesuksen Kristuksen ilmoitus, hänen, joka on ”sama eilen, tänään ja ikuisesti” (Hepr. 13:8), valaisee koko maailman historiaa alusta loppuun.

BRi & PG

Katso myös: → Kristuksen ilmestymiset I – chatiments 3 – connaitre – dessein-de-dieu – ecouter I – feu – gloire III – image – lumiere-tenebres – montagne II 1 – mystere – parabole II 1, III – parole-de-dieu AT II; NT I – prophete AT I 2 – Viisaus AT II 3; NT III 1 – signe – songes – tradition AT I – transfiguration – verite – voir – yahweh